

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha, v právní věci žalobce: **L. R.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 5. 2007, č. j. 28 Az 67/2006 - 31,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím ze dne 24. 11. 2006, č. j. OAM-938/VL-20-K04-2006, rozhodl žalovaný tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o azylu) neuděluje, s odůvodněním, že s přihlédnutím k výpovědím žalobce a informacím o zemi původu neshledal podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu ani podle § 13 téhož zákona. Konstatoval, že z informací poskytnutých žalobcem, které konfrontoval se zprávami o zemi původu je patrné, že se žalobce v politické situaci své země původu příliš neorientuje, žalobcem uváděné důvody jeho odchodu působí vykonstruovaně a nepřesvědčivě. Žalovaný dále dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a, § 14b zákona o azylu a doplňkovou ochranu proto žalobci neudělil, s odůvodněním, že nebezpečí, na něž pamatuje čl. 3 Úmluvy o ochraně práv a lidských svobod, tedy nebezpečí zakázaného zacházení, v případě žalobce nastat vůbec

nemusí; mohlo by nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které zatím předjímat nelze.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které žalovanému vytýkal, že nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, když žalovaný tvrzení žalobce činí nevěrohodnými na základě svých subjektivních pocitů, aniž by nějakými důkazy vyvrátil či zpochybnil, že neuvádí údaje odpovídající skutečnosti. Žalobce nesouhlasí s hodnocením svého pronásledování jako problémů pouhého sympatizanta politické strany a namítá, že byl jejím aktivním členem. Podle žalobce nezohlednil žalovaný všechny problémy, kterým byl v zemi původu vystaven a které zmínil, a připomíná, že se nejednalo jen o jeho účast na protivládních demonstracích, ale především o členství v opoziční politické straně, včetně jeho aktivity ve vedení mládeže strany UDPS (Union pour la Démocratie et Progrès Sociale). Žalovaný se nezabýval pronásledováním, které hrozí členům strany a tudíž žalobci, vzhledem k jeho vůdčímu a aktivnímu postavení ve straně. Žalobce navrhoval, aby Krajský soud v Hradci Králové zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 5. 3. 2007 popřel oprávněnost námitek. Odkázal na správní spis, zejména na vlastní výpovědi žalobce učiněné ve správním řízení a na své rozhodnutí a konstatoval, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Podle žalovaného žalobce v průběhu správního řízení neuváděl skutečnosti, na základě kterých by mu mohla být udělena mezinárodní ochrana. Žalovaný má za to, že příběh žalobce nepůsobí přesvědčivě - poukázal na své rozhodnutí, ve kterém zmínil rozpory ve výpovědích žalobce - a zdůraznil, že žalobce na mnoho otázek odpovídal vyhýbavě a nekonkrétně. Nevěrohodnost a smyšlenost žalobcova příběhu (členství ve straně UDPS a jím uváděné aktivity) dokresluje také skutečnost, že žalobce během pohovoru sdělil, že byl pouze stoupencem strany, kdežto v podané žalobě uvádí, že byl aktivním členem. Žalovaný rovněž poukázal na skutečnost, že žalobce opustil zemi původu bez problémů, přičemž pokud by o jeho osobu měly orgány Demokratické republiky Kongo nějaký zájem, lze předpokládat, že by byl před odletem ze země zatčen, což se však nestalo. Žalovaný uzavřel, že žalobce nebyl v průběhu řízení zkrácen na svých právech a navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že v průběhu řízení měl k dispozici přibližně 4 různé tlumočníky z francouzštiny do češtiny. Konstatoval, že francouzština mluvená v Africe se liší od francouzštiny, jíž se mluví ve Francii a podle jeho názoru tyto rozdíly vedly k nedorozumění a špatnému překladu, což vyústilo v nesprávný závěr žalovaného, že se v jeho výpovědích vyskytují rozpory. Konstatoval, že se účastnil různých demonstrací a proto o sobě mluví jako o účastníku (ve francouzštině "partisan"). Výraz "partisan" byl bohužel přeložen u různých pohovorů, které žalobce ve správním řízení absolvoval, rozdílně. Upozornil na skutečnost, že v Africe jsou lidé považováni za členy strany pokud se účastní demonstrace, i když ke straně nepatří. Často dochází k tomu, že politická strana získává účastníky na demonstraci tím, že je předtím pozve na jídlo a pití. Účast na demonstraci tedy hodně závisí na tom, co dostanou účastníci k jídlu a pití, a nemá nic společného se samotnou politikou, tak, jak je tomu v Evropě. Důsledky účasti však mohou být horší než v Evropě, neboť vláda považuje účastníky demonstrace za nebezpečné a důsledně proti nim postupuje. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že

se v jeho případě jednalo o ojedinělý krok směřující k uplatňování politických práv, neboť demonstrace, které se žalobce zúčastnil byla velmi nebezpečná, protože policie se následně pokusila její účastníky zabít. K tvrzení žalovaného, že neměl žádné problémy s vycestováním, žalobce uvedl, že problémy sice neměl, ale jen proto, že někomu zaplatil, aby bezpečně zorganizoval jeho odjezd. Pokud by vycestování organizoval sám, bylo by to příliš nebezpečné. Na závěr uvedl, že Demokratická republika Kongo se sice nenachází ve válečném stavu, ale nejde určitě o demokratickou a bezpečnou zemi. Pokud se někdo zúčastní demonstrace, může být unesen nebo uvězněn. V zemi původu žalobce se člověk nemůže svobodně a bezpečně účastnit demonstrace. Přesto se mladí lidé takových demonstrací účastní, neboť za účast dostanou něco k jídlu a pití.

Krajský soud v Hradci Králové žalobu rozsudkem ze dne 31. 5. 2007, č. j. 28 Az 67/2006 – 31, zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku konstatoval, že po prostudování správního spisu a s přihlédnutím k obsahu žaloby dospěl k závěru, že důkazy opatřené žalovaným a použité jako podklad pro rozhodnutí korespondují požadavkům zákona, přičemž s přihlédnutím jak k informacím poskytnutým žalobcem v průběhu správního řízení, tak k obsahu samotné žaloby, jsou zcela dostatečné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci. Krajský soud shledal, že žalobce má informace o straně UDPS velmi povrchní, stejně jako informace o politickém hnutí v zemi původu, a to i přesto, že se nejprve označil za člena a posléze pouze za stoupence této strany, který tvrdí důvodné obavy z pronásledování. Krom jména předsedy strany nebyl žalobce schopen označit dalšího významného činitele, nevěděl, kde se nachází sídlo strany v místě jeho bydliště. Bylo by přitom důvodné očekávat, že vzhledem k aktivnímu členství ve straně, se v její organizaci a působení bude lépe orientovat. Důvody demonstrací proti prezidentovi zmínil velmi povrchně, průběh manifestace pak popisoval nekonkrétně, vyhýbavě a konečně zásah vojska situoval až po ukončení akce, zatímco v žádosti o udělení mezinárodní ochrany zásah velmi barvitě popsal a zasadil do trvající demonstrace. Rozpory ohledně tohoto incidentu nebyl schopen uspokojivě vysvětlit. Za dané situace podle krajského soudu nelze jinak, nežli konstatovat, že žalobce v průběhu správního řízení přednesl určité množství informací o svém působení ve straně UDPS, leč zachycené rozpory nebyl schopen rozumně objasnit, žalobce nebyl schopen alespoň pravděpodobného a uvěřitelného vysvětlení přdestřených rozporů včetně poskytnutí komplexnějších informací. Nelze akceptovat, že veškeré nesrovnalosti či absence odpovědí byly způsobeny odlišnostmi při používání francouzského jazyka. Krajský soud konstatoval, že chápe nezbytnost individuálního posouzení té které žádosti o udělení mezinárodní ochrany, poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79) a uvedl, že pro případ, kdy není žadatel o azyl schopen doložit ke svému tvrzení o důvodech odchodu žádný důkaz, což je situace převažující, musí si být jednoznačně vědom důležitosti informací vyřčených před správním orgánem. Ty totiž v kontextu se získanými zprávami o zemi původu posléze slouží jako podklad pro rozhodnutí. Váhavé, vyhýbavé a nepřesné informace, které navíc žadatel v průběhu řízení ještě mění, jsou v závěru při porovnání s objektivními informacemi chápány jako účelové, nevěrohodné a pro azylové řízení nedostatečné. Krajský soud shledal za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu. Při posouzení splnění podmínek doplňkové ochrany dospěl krajský soud k závěru, že situace v zemi původu žalobce není zcela poklidná a vyrovnaná, leč při posuzování

žádosti o udělení mezinárodní ochrany je nutno posuzovat žádost individuálně, na základě okolností relevantních pro určitého jedince a ve vztahu k hrozícímu nebezpečí pro toho určitého jedince, nikoli na základě obecné situace v zemi původu. Žalobce netvrdil a žalovanému ani krajskému soudu není známa informace, že by země jeho původu žádala jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti a proto jeho vydání nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky. Krajský soud na závěr konstatoval, že závěry žalovaného, které rozebírají příběh žalobce, jsou logické, neshledal v nich žádné pochybení a považuje odůvodnění rozhodnutí žalovaného za věcné, srozumitelné a přehledné.

Proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž a v jejím doplnění uvádí, že rozsudek napadá z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel trvá na tom, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu věci porušil ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení. Podle stěžovatele došlo ze strany žalovaného k porušení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu a krajský soud, který ve věci rozhodoval měl pro tyto vady napadené rozhodnutí žalovaného zrušit. Stěžovatel poukázal na skutečnost, že v Demokratické republice Kongo jsou potlačována základní lidská práva a svobody a proto má důvodné obavy, že mu hrozí v případě návratu do země původu pronásledování ze strany státních orgánů. Stěžovatel má za to, že ve správním řízení vyvinul maximální úsilí k tomu, aby svá tvrzení doložil. Žalovaný má v řízení o udělení mezinárodní ochrany oproti žadateli o její poskytnutí mnohem silnější postavení a je tedy na něm, aby si pro tvrzené skutečnosti, pokud o nich pochybuje, obstaral takové informace, které mu umožní objektivně rozhodnout, zda skutečnosti tvrzené žadatelem mohou či nemohou zakládat důvodné obavy z pronásledování. Získání částečně rozporných informací nemůže být stěžovateli přičítáno k tíži, jak to učinil krajský soud, neboť stěžovatel nezná český jazyk, byl mu ustanoven tlumočnický do jazyka anglického, ačkoliv stěžovatel ovládá pouze jazyk francouzský. Stěžovatel dále poukázal na čl. 196 a 203 metodické Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN v roce 1992. Další námitka stěžovatele spočívá v tom, že žalovaný ani krajský soud nepřihlédly při svém rozhodování k informacím popisujícím situaci v Demokratické republice Kongo, které jsou obecně známé a přístupné např. na internetu, ze kterých mj. vyplývá, že výsledky vládního snažení o dodržování lidských práv zůstávají špatné a vláda pokračuje v jejich porušování. Nadále dochází k svévolnému zatýkání občanů za pokojné vyjadřování politických názorů. Území Demokratické republiky Kongo je fakticky ovládáno ozbrojenými skupinami, nadále trvá napětí mezi etniky, stále dochází k porušování lidských práv, k beztrestnému zabíjení a mučení. Z uvedeného vyplývá, že obavy stěžovatele, jako stoupence strany UPDS z pronásledování ve státě, jehož občanství má, jsou odůvodněné. Stěžovatel dále namítal, že krajský soud při svém rozhodování nezkoumal dostatečným způsobem rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, přičemž poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ve věci sp. zn. 52 Az 46/2003, rozsudek Krajského soudu v Praze ve věci sp. zn. 47 Az 114/2003 a zejména na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 4 Azs 421/2004. Konstatoval, že ačkoliv je nepochybné, že udělení azylu je na volné úvaze správního orgánu, musí být zřejmé, o co se jeho úvahy opíraly, z jakých podkladů při své úvaze vycházel a k jakým závěrům dospěl. Dále uvedl, že se domnívá, že splňuje podmínky minimálně pro udělení doplňkové ochrany, zejména

podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu, neboť je pravděpodobné, že by po návratu do domovské země mohl být vystaven mučení, nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání. Situace v Demokratické republice Kongo je dlouhodobě neutěšená, v dané oblasti stále dochází k svévolnému násilí, tudíž by mohlo dojít k vážnému ohrožení života nebo lidské důstojnosti stěžovatele, zvláště s ohledem na jeho postavení jako člena reformní strany UDPS. Vzhledem k výše uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 5. 2007, č. j. 28 Az 67/2006 – 31, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. K tvrzení stěžovatele, jímž se snažil vysvětlit nevěrohodnost výpovědi v azylovém řízení, založenou na rozporech v jeho výpovědích, způsobených tím, že mu byl ustanoven tlumočník do jazyka anglického, kdežto on ovládá pouze jazyk francouzský, žalovaný uvedl, že ze správního spisu vyplývá, že mu bylo poskytnuto tlumočení do jazyka francouzského a nikoli anglického jak stěžovatel tvrdí. Navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, nebo její zamítnutí pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 16. 8. 2006 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že Demokratickou republiku Kongo opustil, protože měl potíže kvůli členství ve straně UDPS. Tato strana pořádala v březnu 2006 v Kinshase pochod proti politice státu, konkrétně proti výsledku prezidentských voleb, po které vládní vojsko provádělo akce proti mladým účastníkům demonstrace, včetně stěžovatele. Stěžovatel tedy byl ohrožován armádou, ale jeho přátelé jej před vojáky uchránili. Jeden z jeho přátel byl po pochodu zabit. Kdyby stěžovatel zůstal ve vlasti, vojáci by ho našli a zabili. Pronásledováni jsou všichni členové strany UDPS, kteří se zúčastnili pochodu.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí oprávněnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí proto být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení (politického, náboženského apod.), pro které je v zemi, jejíž občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodu příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině, resp. má důvodnou obavu, že by k takovému pronásledování mohlo v jeho případě dojít.

Při zjišťování skutkového stavu je přitom třeba vycházet z toho, zda stěžovatel v řízení unesl břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat, resp. informace o zemi původu žadatele o azyl by byly relevantní především s ohledem na možné udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 zákona o azylu) nebo při hodnocení doplňkové ochrany (§ 14a a 14b zákona o azylu). V případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele.

Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vázících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Elementární roli při zjišťování skutkového stavu věci hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele. Je-li zřejmé, že se jedná o bezpečnou zemi původu, v níž je z hlediska standardů předpokládaných zákonem o azylu zabezpečena řádná a fungující ochrana občanů před nežádoucími ingerencemi státu do jejich základních práv a svobod, pak lze důvodně předpokládat, že v takové zemi sice může docházet k jednotlivým excesům, nicméně lze se prostřednictvím správních, soudních či jiných orgánů domáhat nápravy proti nezákonnému zásahu. Takový závěr však nelze učinit v případě, že se jedná o zemi, ve které se státní orgány opakovaně dopouští závažných porušení lidských práv. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán

v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl (obdobně např. rozsudek NSS ze dne ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89).

Ze zprávy Human Rights Watch z ledna 2006 o zemi původu stěžovatele vyplývá, že bezpečnostní služby se v průběhu roku 2005 dopouštěly v souvislosti s volbami různých protiprávních skutků, včetně lednové střelby do desítek demonstrantů, kteří protestovali proti opoždění voleb v Kinshase a pozdějšího zadržení politických aktivistů v jiné části země na celé měsíce, aniž by byli obviněni. Bojovníci z ozbrojených skupin i vládní vojáci v roce 2005 záměrně zabíjeli a unášeli civilisty, dopouštěli se znásilňování a ničili nebo rabovali majetek civilistů v opakovaných útocích, zejména ve východní části Demokratické republiky Kongo. Slabý soudní systém tyto zločiny nepotrestal a neučinil nic pro ukončení beztrestnosti v souvislosti s válečnými zločiny a zločiny proti lidskosti, spáchanými ve dvou předchozích válkách. Ve stovkách případů po celé zemi policie a další agenti bezpečnostních služeb svévolně zadržovali a mučili občany s cílem vynutit si od nich peníze. Úřady zakázaly činnost novinářům, kteří kritizovali mocenské složky.

Z uvedeného je zřejmé, že se lze se stěžovatelem ztotožnit v tom, že Demokratickou republiku Kongo nelze považovat za zcela bezpečnou zemi původu. Je proto nezbytné v řízení před správním orgánem velmi pečlivě zkoumat, zda jednotlivé náznaky zásahu do politických práv a svobod jednotlivce již nejsou pronásledováním, popř., což je nepochybně mnohem složitější, zda i v případě, že k pronásledování ještě nedošlo, není dán takový soubor skutečností, jež by ve svém úhrnu odůvodňoval obavy z takového pronásledování.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že stěžovatel v průběhu řízení před správním orgánem (žalovaným) uvedl některé skutečnosti, které při srovnání s informacemi o zemi původu naznačují, že jeho obavy z možného pronásledování by mohly být důvodné. Žalovaný však při zjišťování skutkového stavu věci postupoval důsledně a pečlivě, obstaral si dostatečné podklady pro své rozhodnutí a mohl tak ve věci učinit autoritativní závěr. V rámci azylového řízení totiž skutečnosti uváděné stěžovatelem posuzoval na pozadí Informace MZV, č. j. 115019/2005 – LP, ze dne 10. 5. 2005, ze které vyplývá, že strana UDPS je regulérní politická síla, která o sobě tvrdí, že jenom ona je autentickou opozicí (jako jediná z významnějších politických sil totiž není zastoupena ve vládě) a v nadcházejících volbách má slušnou naději na dobrý výsledek a parlamentní účast. Její funkcionáři, aktivisté, členové a sympatizanti rozhodně nejsou pronásledováni za svou politickou činnost nebo příslušnost. Maximálně může dojít k zatčení za účast na násilných demonstracích. Ze stejné informace o zemi původu pak žalovaný zjistil, že přechodná vláda, která v sobě zahrnuje téměř všechny politické síly v Demokratické republice Kongo nemá v úmyslu dělat problémy navrátilcům z ciziny, ani když byli někdejšími protivládními demonstranty, nelze však vyloučit nějaké motivy osobní msty.

Nejvyšší správní soud tak nemůže přisvědčit stěžovateli v tom, že bylo porušeno ustanovení § 3 správního řádu týkající se zjišťování skutkového stavu, neboť z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, jakým způsobem žalovaný konfrontoval údaje stěžovatele s informacemi o zemi původu a na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.

Na tomto místě Nejvyšší správní soud konstatuje, že se ztotožňuje s hodnocením krajského soudu (a také žalovaného), podle kterého je stěžovatelova výpověď nevěrohodná, vykonstruovaná a nepřesvědčivá. Stěžovatel totiž při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že byl stoupencem strany UDPS asi dva měsíce, ovšem vzápětí se opravil a uvedl, že byl stoupencem dva roky, přičemž data pro něj nejsou důležitá. Dále uvedl, že „dělal manifestace“, neboť strana potřebovala mladé lidi, aby se účastnili manifestací. O manifestaci, po které opustil zemi původu se dozvěděl tak, že B. M. přišel na místo, kde se scházeli, něco jim koupil k pití a odešel. Jinými slovy stěžovatel na jedné straně konstatoval, že organizoval manifestace, na druhé straně však uvedl, že se o demonstraci, které se zúčastnil a po níž opustil zemi původu, dozvěděl tak, že mu o ní řekl člen strany UDPS, který mu koupil pití. Další rozporuplné tvrzení stěžovatele spočívá v tom, že při pohovoru uvedl, že po demonstraci měl problémy s vojskem, vojáci zabili jednoho z jeho přátel a stěžovatele samotného by také zastřelili, kdyby neutekl s pomocí přátel do Brazzaville. Vzápětí však uvedl, že to není úplně jisté, že ho zastřelili a konstatoval, že vojáci udeřili do dveří domu, kde bydlí a udělali tam trochu nepořádek. Nesourodá jsou také tvrzení stěžovatele ohledně jeho členství ve straně UDPS, kdy v žalobě uvádí, že byl aktivním členem této strany, kdežto v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a ve vyjádření k žalobě uvedl, že byl pouze stoupencem této strany.

Stěžovatelova tvrzení pak nelze považovat za důvěryhodná i s ohledem na obsah jeho dalšího vyjádření, ve kterém popisuje jakým způsobem obecně získávají politické strany v Demokratické republice Kongo účastníky na demonstraci (koupí jim jídlo a pití), a ve kterém potvrdil, že není členem strany UDPS. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje se žalovaným v tom, že se v případě stěžovatele jednalo o ojedinělou účast na manifestaci politické strany, (jejímž členem ani stěžovatel nebyl), což jistě nelze považovat za natolik intenzivní postoj, který by bylo možno považovat za uplatnění zákonného důvodu pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu spočívajícího v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Tvrzení stěžovatele, že mu po demonstraci hrozilo zastřelení ze strany armády a že došlo k zastřelení jeho přítele, spolehlivě vyvrací zpráva Human rights watch, (<http://hrw.org/englishwr2k7/docs/2007/01/11/congo14780.htm>), popisující události v Demokratické republice Kongo v roce 2006, ze které vyplývá, že strana UDPS dne 10. 3. 2006 zorganizovala v Kinshase demonstraci proti opoždění voleb, která byla policií rozpuštěna a asi 15 demonstrantů policie zadržela. Ze zprávy UK Home Office 2007, ze dne 13. 8. 2007, o situaci v Demokratické republice Kongo, bod 17.27 vyplývá, že dne 22. 3. 2006 se znovu během volební kampaně konala demonstrace. Jako důsledek neúčasti strany UDPS ve volbách se zlepšilo postavení strany ve vztahu k státním institucím a zásahy do lidských práv členů strany se snížily. Z výše uvedených zpráv tedy prokazatelně a jasně vyplývá, že k žádnému krveprolití po březnových demonstracích (není jasné, které z nich se stěžovatel zúčastnil), nedošlo tedy ani k zabití demonstranta, pak stěžovatelem uváděný strach z armády se tak Nejvyššímu správnímu soudu nejeví jako reálný a opodstatněný. Nejvyšší správní soud ostatně již ve svém rozsudku ze dne ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, konstatoval, že *pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve*

smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.

K námitce stěžovatele, že mu byl ustanoven tlumočník do jazyka anglického, ačkoliv ovládá pouze jazyk francouzský, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tuto námitku neshledal důvodnou, neboť z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovateli bylo předáno poučení pro žadatele o udělení azylu na území České republiky v jazyce francouzském, se kterým byl seznámen, rovněž předvolání k pohovoru ve věci azylu obdržel ve francouzském jazyce a pohovor k žádosti o udělení azylu byl veden v jazyce francouzském za účasti tlumočnice PhDr. J. C.

Krajský soud se nedopustil tvrzené nezákonnosti ani při posuzování otázky existence doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu, když dospěl k závěru, že podmínky doplňkové nebyly v případě stěžovatele s přihlédnutím k jím poskytnutým informacím zjištěny. Žalovaný se tímto problémem zabýval, vycházel přitom z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně situace v Demokratické republice Kongo (zpráva České tiskové kanceláře, mapující situaci v Demokratické republice Kongo ke dni 31. 10. 2006, výroční zpráva Human rights Watch z ledna 2006, Informace MZV č. j. 115019/2005 – LP, ze dne 10. 5. 2005) a na jejich pozadí dospěl k závěru, s nímž se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud, že v případě stěžovatele nejde o osobu, která by byla ohrožena skutečnostmi zakládajícími doplňkovou ochranu ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu. K možnosti využití doplňkové ochrany v posuzovaném případě Nejvyšší správní soud dodává, že není jisté, zda stěžovatel byl členem strany UDPS, či pouze jejím sympatizantem (tuto skutečnost sám stěžovatel popisoval různě. Nejvyšší správní soud znovu odkazuje na Informaci MZV, č. j. 115019/2005 – LP, ze dne 10. 5. 2005, podle které funkcionáři, aktivisté, členové a sympatizanti strany UDPS rozhodně nejsou pronásledováni za svou politickou činnost nebo příslušnost. V této souvislosti lze poukázat také na zahraniční judikaturu, konkrétně na rozhodnutí britského Azylového a imigračního tribunálu (Asylum and Immigration Tribunal) ze dne 13. 3. 2007 [MM (UDPS members – Risk on return) Democratic Republic of Congo CG (2007) UKAIT 00023], ve kterém tento tribunál zamítl odvolání žadatele o udělení azylu, neboť shledal nevěrohodným jeho tvrzení, že byl členem strany UDPS. Uvedl ovšem, že pokud by uvěřil tvrzením žadatele, že byl členem této strany a byl v minulosti zatčen, tak by shledal riziko pronásledování v případě jeho návratu do země.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovateli lze přisvědčit potud, že situace v Demokratické republice Kongo je nestabilní a nebezpečná, existuje zde etnické napětí, části území Demokratické republiky Kongo jsou ovládány ozbrojenými skupinami. Ze zpráv o zemi původu, jež má Nejvyšší správní soud k dispozici však nevyplývá, že by takovéto poměry panovaly rovněž v hlavním městě Kinshase, ze kterého stěžovatel pochází. Pokud zprávy o zemi původu popisují nebezpečnou situaci v zemi původu, etnické či jiné ozbrojené konflikty mezi zájmovými skupinami, hovoří vždy o jiných oblastech v Demokratické republice Kongo než o Kinshase, což je ostatně logické, neboť kde jinde než v hlavním městě by měla mít vláda situaci pod kontrolou. Lze tedy konstatovat, že stěžovatel se z hlediska své bezpečnosti nachází v lepší situaci než většina obyvatel jeho země původu. Nejvyšší správní soud má tedy s ohledem na shora uvedené za

to, že stěžovateli v zemi původu nehrozí pronásledování, které by odůvodňovalo udělit mu doplňkovou ochranu.

K tvrzení stěžovatele, že žalovaný řádně nezdůvodnil svoje úvahy týkající se udělení humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí dostatečně objasnil osobní poměry stěžovatele a jeho závěr o neudělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu není v logickém rozporu se shromážděnými podklady. Dále pak z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu vyplývá, že i krajský soud se touto otázkou zabýval a správně vyložil, proč je rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu v souladu se zákonem o azylu.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že posuzování podmínek pro udělení azylu z tzv. humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu spadá do diskreční pravomoci žalovaného a jeho smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). S ohledem na skutečnosti, které stěžovatel uvedl v průběhu správního řízení, Nejvyšší správní soud neshledal ani v tomto směru ze strany žalovaného žádné pochybení.

Vzhledem ke shora uvedenému neshledal Nejvyšší správní soud důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. oprávněnými, proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl bez jednání postupem podle ustanovení § 109 odst. 1 citovaného zákona.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady v řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu